

3.4 Hoax

Hana Bočková BAZAR ROSTLIN

36 min •

Promiňte, že sem vkládám tento příspěvek, ale je potřeba o tom mluvit a psát...

Arabové v Liděřovicích!

Liděřovice, Dačicko, 15.7. 2015. Skupina arabských "uprchlíků" bezdůvodně podřezalo veškerá hospodářská zvířata u našeho souseda, drobného zemědělce. Přežil pouze kůň, který byl bezpečně zavřený. Po policejní akci s termovizemi jich bylo deset pochyťáno, dalších cca 80 bylo dopadeno v okolí Starého města pod Landštejnem. Tam dokonce zabrali obydlený dům. Sdělovací prostředky o tom samozřejmě mlčí. Prosím sdílejte, šířte.
Hana Bočková, Liděřovice

KDO?

Kdo je autorem nebo tvůrcem sdělení?

Uživatel nebo uživatelka Facebooku pod jménem Hana Bočková.

Jaké informace lze o autorovi nebo tvůrci sdělení dohledat?

Sdělení vytvořil facebookový profil se jménem Hana Bočková. Pokud bychom hoax četli v reálném čase, můžeme snadno na jméno Hana Bočková kliknout a podívat se, jaké informace o sobě zveřejňuje. Tyto informace nicméně nemusí být pravdivé. Případ vyšetřovala policie, která odhalila, že hoax na Facebooku šířila sedmačtyřicetiletá žena z Dačicka.

Kdo má kontrolu nad vznikem a šířením sdělení?

Uživatel/ka Facebooku, který/á příspěvek vytvořil/a, správce facebookové skupiny Bazar rostlin, do níž bylo sdělení umístěno. Dále také společnost Facebook, která pro sdílení informace poskytuje technologickou platformu a může také rozhodnout, zda bude nějaké sdělení vymazáno například proto, že porušuje pravidla komunity.

CO?

Co je obsahem sdělení?

Příspěvek obsahuje informaci o údajném činu arabských uprchlíků. Je uveden komentářem, který vysvětluje, proč uživatel/ka tento příspěvek sdílí.

Jaké názory či hodnoty jsou ve sdělení přítomny?

Autor/ka míní, že uvedená informace je velmi důležitá a je třeba o ní informovat a šířit ji. Média podle autora/ky o události úmyslně mlčí.

Jsou ve sdělení uvedené zdroje a jak se dají obsažené informace ověřit?

Ve sdělení není uveden žádný zdroj, je to pouze tvrzení autorky. Zda uprchlíci opravdu podřezali dobytek, šlo snadno ověřit telefonátem na policii, která podle autorky na místě už zasahovala.

Jaké informace či vyjádření nejsou ve sdělení zahrnuty?

Ve sdělení chybí vyjádření či důkazy, které by událost potvrdzovaly – například citace policie, pachatelů nebo svědků události nebo obrazový záznam.

KOMU?

Jaké cílové skupině je sdělení určeno?

Cílovou skupinou jsou členové facebookové skupiny Bazar rostlin. Tato skupina ke konci dubna 2017 měla 21 063 členů. Příspěvky jsou převážně fotografie rostlin, které zapadají do popisu skupiny „Nabízejte zde rostliny na prodej nebo na výměnu“.

Jakým způsobem se sdělení k příjemcům dostává a jak se případně dál šíří?

Příspěvek byl umístěn do facebookové skupiny a zobrazuje se tedy primárně členům této skupiny. Tato skupina je nicméně „veřejná“, což znamená, že do ní má přístup kterýkoliv uživatel Facebooku. Kdokoliv může příspěvky umístěné v této skupině sdílet. Sdílením příspěvku se zpráva dostává i k uživatelům, kteří skupinu Bazar rostlin nikdy nenavštívili.

Jak může sdělení ovlivnit chování, postoje a názory příjemců?

Příjemci, kteří vnímají arabské uprchlíky negativně, se ve svém postoji pravděpodobně ještě více utvrdí. Uživatelé mohou mít potřebu sdělení dále sdílet a komentovat. V příspěvku je uvedeno, že uprchlíci páchají násilí na Dačicku, proto lze předpokládat, že nejsilněji rozruší právě obyvatele Dačicka, kteří budou mít největší potřebu si obsažené informace ověřit. Část příjemců bude o pravdivosti sdělení pochybovat.

JAK?

Jak se sdělení snaží upoutat pozornost?

Autorka poutá pozornost tím, že sděluje šokující informaci, která vyvolává silné emoce.

Jaký je jazyk sdělení a vizuální forma sdělení a proč?

Autorka při informování o události používá strohý informativní jazyk. Informaci uvádí titulkem, místem události a datem, pod sdělením se podepisuje. Příspěvek má formát klasické zprávy z novin, což mu dodává zdánlivou kredibilitu. V závěru autorka přidává výzvu, aby příjemci informaci dále šířili.

Jaké emoce může sdělení v příjemcích vyvolat a proč?

Sdělení může v příjemcích vyvolat strach, pocit ohrožení, odpor, nenávist a nedůvěru v média.

PROČ?

Proč bylo sdělení vytvořeno?

Policii žena uvedla, že měla informaci zprostředkovanou od „známého“ a uvěřila jí. Brzy po zveřejnění příspěvku si údajně svůj omyl uvědomila a zprávu stáhla, ta už se ale šířila na internetu dál. Nevíme, zda žena řekla policii pravdu. Vznik zcela smyšlené zprávy a její šíření do veřejného prostoru ale ukazuje záměr původního autora, ať už jím je kdokoliv. Tedy snahu šířit paniku, strach a odpor k arabským uprchlíkům za vědomého použití zcela smyšlené informace.

Kdo má ze sdělení prospěch či užitek?

Pravou motivaci autora nemůžeme s jistotou určit, prospěch z šíření zprávy však mají jedinci a hnutí, kteří se snaží posilovat odpor a nenávisť vůči uprchlíkům a nedůvěru v tradiční média.

Doplňující informace a zajímavosti:

Policie v Jindřichově Hradci chtěla ženu z Dačicka, která na internetu tuto zprávu sdílela, stíhat za šíření poplašné zprávy. Za to jí hrozilo až pětileté vězení. Státní zástupkyně návrh na potrestání ale nepřijala. Důvodem byl ženin čistý trestní rejstřík a fakt, že se omluvila.

Žena řekla dva dny po šíření poplašné zprávy médiím: „Zprávě jsem opravdu věřila, jednala jsem v dobré víře, nikoliv z rasistických nebo xenofobních důvodů. Nejsem pravičák ani extremistka, ale jsem bohužel hloupá ženská, která uvěřila fámě. Kdybych se byla podrobně informovala hned, nerozpoutala bych hotovou bouři na internetu.“

Odkazy:

http://budejovice.idnes.cz/za-smysleny-status-o-migrantech-vrazdici-zvirata-hrozi-zene-vezeni-11w-/budejovice-zpravy.aspx?c=A150721_112547_budejovice-zpravy_mbe

<https://www.facebook.com/groups/148255955303821/>

<http://hlidacipes.org/stihani-hoaxu-policie-neni-jednotna-prekazkou-jsou-i-statni-zastupci/>

<http://www.hoax.cz/hoax/arabsti-uprchlici-podrezali-na-dacicku-hospodarska-zvirata/>

<http://www.policie.cz/clanek/sprava-jihoceskeho-kraje-zpravodajstvi-uprchlici-podrezali-zvirata-policiste-s-termovizemi.aspx>